

УДК 364-624:33.012.7-048.74(045)

Осіпова Л.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки
та міжнародних відносин
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного
торговельно-економічного університету*

Грицик Н.В.

*студент
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного
торговельно-економічного університету*

Osipova Larysa

*PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of Economics
and International Relations Department
Vinnytsia Institute of Trade and Economics
of Kyiv National University of Trade and Economics*

Grytsyk Natalia

*Student
Vinnytsia Institute of Trade and Economics
of Kyiv National University of Trade and Economics*

ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

FINANCING OF SOCIAL SECUREMENT IN DECENTRALIZATION CONDITIONS

АНОТАЦІЯ

Розглянуто суть та складники соціального захисту. Визначено зміст та необхідність процесу децентралізації фінансів. Проведено дослідження напрямів бюджетного фінансування соціальної сфери на державному рівні. Проаналізовано розподіл видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення між державним бюджетом та бюджетами органів місцевого самоврядування у зведеному бюджеті України за останні шість років. Досліджено видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення у видатках зведеного бюджету та ВВП в Україні в аналізованому періоді. Аналіз стану наповнення місцевих бюджетів в умовах децентралізації в останні роки засвідчив зростання доходів місцевих бюджетів, що створило додаткові умови до збільшення фінансування соціальної сфери з місцевих бюджетів. Розглянуто виконання місцевого бюджету Вінницької області. Досліджено видатки на соціальне забезпечення в місцевих бюджетах Вінницької області. Розглянуто прогноз видатків Вінницького обласного бюджету, у тому числі на фінансування соціального захисту у Вінницькій області. Окреслено основні проблеми системи видатків державного бюджету, у тому числі й на соцзабезпечення. Обґрунтовано важливість удосконалення фінансування системи соціального захисту як важливого елемента державної політики.

Ключові слова: фінансування, соціальне забезпечення, видатки, місцеві бюджети, децентралізація.

АННОТАЦИЯ

Рассмотрены сущность и составляющие социальной защиты. Определены содержание и необходимость процесса децентрализации финансов. Проведено исследование направлений бюджетного финансирования социальной сферы на государственном уровне. Проанализировано распределение расходов на социальную защиту и социальное обеспечение между государственным бюджетом и бюджетами органов местного самоуправления в сводном бюджете Украины за последние шесть лет. Исследованы расходы на социаль-

ную защиту и социальное обеспечение в расходах сводного бюджета и ВВП в Украине в рассматриваемом периоде. Анализ наполнения местных бюджетов в условиях децентрализации в последние годы показал рост доходов местных бюджетов, что создало дополнительные условия для увеличения финансирования социальной сферы из местных бюджетов. Рассмотрено выполнение местного бюджета Винницкой области. Исследованы расходы на социальное обеспечение в местных бюджетах Винницкой области. Рассмотрен прогноз расходов Винницкого областного бюджета, в том числе на финансирование социальной защиты в Винницкой области. Определены основные проблемы системы расходов государственного бюджета, в том числе и на соцобеспечение. Обоснована важность совершенствования финансирования системы социальной защиты как важного элемента государственной политики.

Ключевые слова: финансирование, социальное обеспечение, расходы, местные бюджеты, децентрализация.

ANNOTATION

The nature and components of social protection are considered. The system of Ukrainian social protection is researched as a unity of the established social guarantees and the economic mechanism of their implementation. The content and necessity of the process of decentralization that provides the implementation of a system of measures aimed at the regulation and streamlining of powers between the state, regions and territorial communities, including the implementation and financing of social functions, is noted. The research of directions of budget financing of social sphere during the last three years at the state level has been carried out. The research of social sphere financial budget during the last three years at the state level has been carried out. The distribution of social protection and social security expenditures between the state budget and local self-government budget in the consolidated budget of Ukraine for the last six years has been analyzed. The social protection and social security expen-

ditures in the consolidated budget and GDP of Ukraine were investigated within the analyzed period. The analysis of the filling of the local budgets during the decentralization in recent years has shown an increase in local budget revenues. Growth of local budgets has taken place in all regions of Ukraine, which created additional conditions for increasing of the social financing from local budgets. The implementation of the local budget of Vinnytsa region is considered. The social security expenditures have been explored in local budgets of Vinnytsa region during the last four years. The forecast of the Vinnytsa region budget expenditures is studied, including social protection financing in Vinnytsa region for 2020–2021. The main problem of the state budget system including inflation and rising debt of the state is described. The article proves the importance of the financing of the social protection system improving as an important element of public policy. It is substantiated that the improvement of financial provision of the social protection system of the population requires the stimulation of multichannel financing by the state activation of the direction of financial flows of business entities in the social sphere. The conclusions and substantiated proposals made will make it possible to solve the urgent problems of social securement financing in conditions of decentralization.

Key words: financing, social securement, expenditures, local budgets, decentralization.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Розпочата в Україні децентралізація передбачає реалізацію системи заходів, спрямованих на врегулювання й упорядкування повноважень між державою, регіонами та територіальними громадами, у тому числі в частині реалізації та фінансування соціальних функцій. Сьогодні результативність надання та фінансування соціальних послуг залежить від ефективності діяльності регіональних і місцевих органів влади та їхньої спроможності виконувати взяті на себе визначені повноваження й обов'язки в умовах децентралізації. Разом із тим процеси реформування соціальної політики здійснюються паралельно з процесом стратегічного вибору найбільш ефективної моделі розвитку системи соціального захисту, що призводить до втрат та зниження результативності діяльності системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. У наукових працях багато уваги присвячено питанням функціонування, розвитку і фінансування соціальної сфери, визначення її сутності. Теоретичні та методичні засади соціального захисту населення та вдосконалення шляхів його фінансування розглядають такі вітчизняні науковці, як О.В. Степанова [3], А.А. Дюк [4], Л.В. Лисяк [5] та багато інших. Під час дослідження використано діалектичний та загальнонаукові методи пізнання: теоретичного узагальнення (під час виділення основних проблем системи видатків державного бюджету), аналізу і синтезу (для дослідження системи соціального захисту); методи статистичного аналізу (для вивчення тенденцій та динаміки наповнення місцевих бюджетів в умовах децентралізації та видатків на соціальне забезпечення); метод прогнозування (для обґрунтування прогнозу видатків Вінницького об-

ласного бюджету, у тому числі й на фінансування соціального захисту); системного аналізу (для визначення напрямів та перспектив удосконалення фінансування системи соціального захисту).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Незважаючи на численні дослідження у даній сфері, невирішеною проблемою є побудова ефективної системи фінансування соціального захисту, яка б відповідала можливостям вітчизняного бюджету. В Україні збільшилася кількість безробітних, безпритульних, непрацездатних, соціально незахищених прошарків населення, що вимагає від держави забезпечення соціальних гарантій та організації ефективної соціальної підтримки цих верств, помітного підвищення потенціалу соціальної сфери для забезпечення необхідних умов самозбереження та розвитку людини. Ситуація в Україні постійно змінюється, що вимагає постійних досліджень у сфері соціального захисту.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Соціальний захист в Україні визначається як система державних гарантій щодо забезпечення прав громадян на соціальну допомогу і підтримку. Державою захист надається через установлені в законодавчому порядку соціальні гарантії та економічний механізм їх реалізації. Бюджетне фінансування соціального захисту та соціального забезпечення населення в нашій країні здійснюються сьогодні відповідно до положень ст. 87–91 Бюджетного кодексу України за рахунок державного та місцевих бюджетів [1].

Соціальний захист населення включає в себе комплекс економічних, соціальних та правових заходів, які покликані забезпечити рівні можливості громадянам країни для підтримання певного рівня життя, а також підтримку окремих соціальних груп населення. Соціальний захист слід розглядати з кількох позицій: як матеріальне забезпечення громадян похилого віку; у разі втрати працездатності (тимчасової, часткової, повної); у разі втрати годувальника; при народженні й похованні осіб, по догляду за дітьми та хворими людьми; як перерозподільні відносини, у процесі яких відбувається формування й використання суспільних фондів споживання; як нормативно-правове регулювання норм, прав та обов'язків громадян України на їх матеріальне забезпечення.

Важливою умовою поліпшення рівня та якості життя населення будь-якої країни, у тому числі й України, яка за мету ставить побудову соціально орієнтованої ринкової економіки, є наявність розвинутої соціальної сфери. Зміст соціальної сфери діяльності визначений Конституцією України й ураховує інтереси як кожної окремої людини, так і всіх соціальних груп і верств суспільства, створює умови для досягнення нового рівня життя, охорони здоров'я людини, зростання духовного і фізичного потенціалу, забезпечення соціальної захищеності населення. Конституція України гарантує

також необхідні умови для розвитку всіх націй, відсутність криз і конфліктів між людьми, створення необхідних соціально-економічних умов для життя людей. Діяльність у соціальній сфері спрямована на формування ініціативної, творчої особистості, на розвиток української культури і культури національних меншин.

Напрями бюджетного фінансування соціальної сфери протягом останніх трьох років на державному рівні показано на рис. 1.

Аналіз свідчить, що розподіл видатків державного бюджету України на соціальний захист та соціальне забезпечення у 2015–2017 рр. здійснюється нерівномірно і практично у незмінному співвідношенні. Найбільший обсяг коштів спрямовується на фінансування освіти, соціальний захист та медицину. Видатки на соціальний захист із державного бюджету в 2017 р. становлять 5,85% загального обсягу фінансування, що порівняно з 2015 р. на 0,6% більше. Проте обсяги державного фінансування не є достатніми для реформування системи соціального захисту населення. Найменше з державного бюджету фінансуються комунальне господарство та культурний розвиток – 4,2% загального обсягу фінансування у 2015 р. та 3,5% у 2017 р. Їх обсяг залишається на критичному рівні, незважаючи на всі зусилля влади модернізувати дані структурні напрями соціальної сфери.

В Україні триває процес перебудови державних фінансів, розпочатий у 2014–2015 рр. у напрямі їх децентралізації. Відповідно до Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, основними повноваженнями органів місцевого самоврядування базового рівня у сфері соціального захисту населення визначено забезпечення розвитку об'єктів соціального та культурного призначення та надання соціальної допомоги через територіальні центри. Структурні підрозділи територіальних органів центральних органів виконавчої влади на базовому рівні вповноважені також надавати низку послуг соціального захисту населення, зокрема здійснювати виплату пенсій, субсидій, компенсацій, забезпечувати надання пільг тощо.

Розподіл видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення між державним бюджетом та бюджетами органів місцевого самоврядування в Україні впродовж 2012–2017 рр. представлено в табл. 1.

Дані таблиці показують, що розподіл видатків державного та місцевих бюджетів України на соціальний захист та соціальне забезпечення за аналізований період здійснюється нерівномірно і практично у незмінному співвідношенні. Щодо місцевих бюджетів, то ситуація протилежна державному бюджету. З огляду на розширення

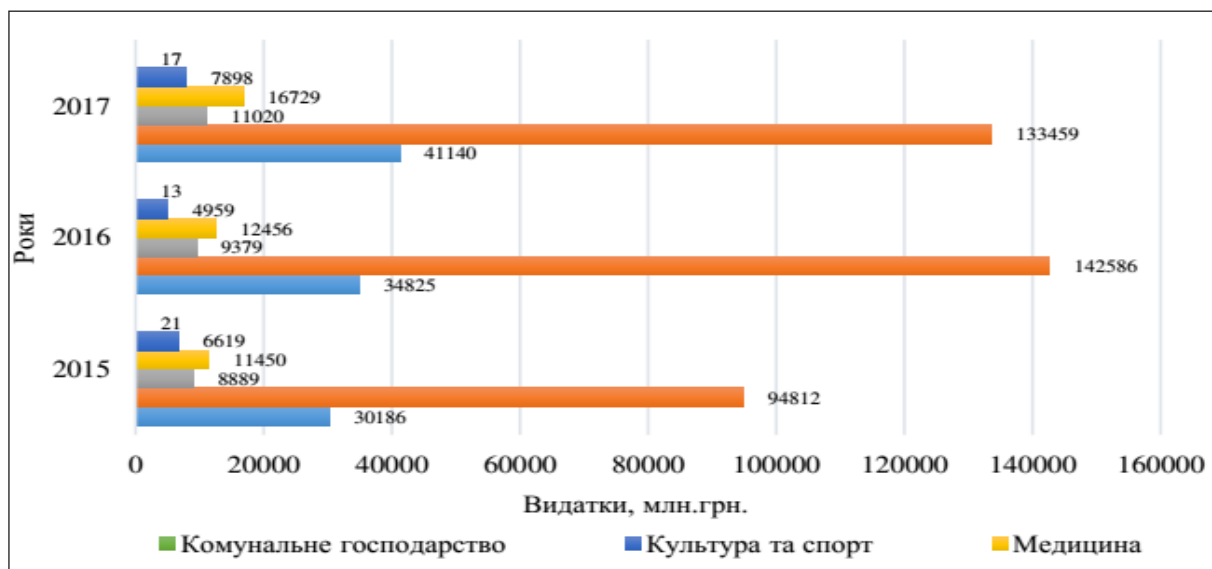

Рис. 1. Напрями бюджетного фінансування соціальної сфери протягом 2015–2017 рр. на державному рівні, млн грн

Джерело: розроблено за даними [2]

Таблиця 1

Видатки державного та місцевих бюджетів на соціальний захист та соціальне забезпечення в Україні, млрд грн, 2012–2017 рр.

Видатки	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Державного бюджету	50,1	56,6	57,4	72,7	106,3	89,699
Місцевих бюджетів	75,3	88,5	80,6	103,6	152,0	107,241
Зведеного бюджету	125,4	145,1	138,0	176,3	258,3	242 163

Джерело: складено на основі [4]

з 2015 р. повноважень органів місцевого самоврядування, за січень-вересень 2017 р. порівняно із січнем-вереснем 2015 р. зросла частка видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення: на ці цілі у січні-вересні 2017 р. витрачено 107,241 млрд грн, що майже в 2,3 рази більше, ніж за січень-вересень 2015 р.

Динаміка частки видатків зведеного бюджету України на соціальний захист та соціальне забезпечення у загальній сумі видатків зведеного бюджету та у ВВП має загальну тенденцію до зростання (табл. 2).

Аналіз показав, що в 2016 р. частка видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення у ВВП та у видатках зведеного бюджету досягла найвищого рівня та становила відповідно 10,84% та 30,91%.

Незважаючи на те що останніми роками спостерігалася тенденція до зростання частки видатків на соціальне забезпечення та захист, аналіз видатків проекту бюджету на 2019 р. показує зворотну тенденцію: частка видатків державного бюджету в проекті зросла з 55% до 58%, а частка місцевих видатків зменшилася з 45% до 42% [2]. У структурі видатків державного бюджету 2019 р. відсутні серйозні зміни порівняно з 2018 р. Основну частку становлять соціальний захист та соціальне забезпечення, громадський порядок, безпека та судова влада, оборона й загальнодержавні витрати.

Аналіз стану наповнення місцевих бюджетів в умовах децентралізації в останні роки засвідчив той факт, що протягом січня-травня 2018 р. доходи місцевих бюджетів зросли до 89,7 млрд грн. Приріст надходжень до відповідного періоду 2017 р. – 24,1%, або 17,39 млрд грн. Зростання місцевих бюджетів відбулося в усіх регіонах України – від 180 млн грн у Чернівецькій області до 1,9 млрд грн у Дніпропетровській. Бюджет міста Києва зріс на 2,8 млрд грн. Темпи зростання доходів відносно 2017 р. зафіксовано у Полтавській (+30,4%), Донецькій (+28,0%), Сумській (+27,9%), Тернопільській (+27,0%) областях.

Також за цей період зросли й доходи місцевих бюджетів 665 ОТГ, які становили 7,43 млрд грн. Їх приріст – 64,8%, або 2,92 млрд грн. Із розрахунку на одного жителя середній показник

власних доходів 665 ОТГ збільшився з 802,2 грн до 1 322,1 грн (+519,9 грн) [4]. Зростання доходів місцевих бюджетів у всіх областях теоретично створило додаткові умови до збільшення фінансування соціальної сфери з місцевих бюджетів. Для прикладу розглянемо Вінницьку область і виконання місцевого бюджету у Вінницькій області за останні чотири роки (табл. 3).

Аналіз показав, що податкові надходження в 2017 р. порівняно з 2014 р. у Вінницькій області зменшилися. Фінансування зарубіжних країн Вінницької області в 2017 р. не передбачалося, а в 2016 р. було виділено 11 660,1 тис. грн. Видатки та їхню частку на соціальне забезпечення в місцевих бюджетах Вінницької області відображено в табл. 4.

Аналіз показує, що частка видатків на соціальний захист та соціального забезпечення у загальній сумі видатків за 2014 р. становила 0,99%, а за 2017 р. – 12,5%, також зріс і абсолютний показник витрат місцевих бюджетів Вінницької області на соціальний захист та соціальне забезпечення. Тобто можна сказати, що реформа фінансів діє, бачимо реальне збільшення фінансування соціальної сфери за рахунок місцевих бюджетів.

Відповідно до частини четвертої статей 21, 76 Бюджетного кодексу України, Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 р., затвердженої Рішенням 38 сесії обласної ради 6-го скликання від 24 червня 2015 р. № 893, та з метою якісного процесу формування обласного бюджету та інших місцевих бюджетів області на 2019 р. встановлено прогноз видатків обласного бюджету на 2020 р. у сумі 3 325 695 677 грн, на 2021 р. – у сумі 3 604 519 322 грн [7].

Відбулося схвалення прогнозу обласного бюджету на 2020–2021 рр. (табл. 5).

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Протягом аналізованого періоду 2012–2017 рр. здійснювалися вагомні видатки бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення (18,92%, 21,9%, 18,7%, 18%, 22,2%, 17,2%). Але, незважаючи на це, цих коштів хронічно не вистачає, щоб вирішити нагальні проблеми у цій сфері. Не вирі-

Таблиця 2

Видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення у видатках зведеного бюджету та ВВП в Україні протягом 2012–2017 рр.

Роки	Видатки зведеного бюджету, всього, млрд грн	ВВП, млрд грн	Видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення		
			всього, млрд грн	частка у загальній сумі видатків зведеного бюджету, %	частка у ВВП, %
2012	492,4	1408,9	125,4	25,5	8,90
2013	505,8	1454,9	145,1	28,69	9,97
2014	523,1	1566,7	138,0	26,38	8,81
2015	679,9	1979,4	176,3	25,93	8,91
2016	835,6	2383,2	258,3	30,91	10,84
2017	1,094	3946,9	242 163	37	9,7

Джерело: розроблено на основі [3]

Таблиця 3

Місцеві бюджети Вінницької області, тис. грн

Показники	2014	2015	2016	2017
Податкові надходження	2 584 369,3	3 069 667,3	4 722 602,5	1 749 876,319
Неоподатковані надходження	470 831,7	607 444,1	836 212,3	118 250,340
Доходи від операцій із капіталом	44 893,8	96 805,8	62 957,7	78 600,000
Від урядів зарубіжних країн та міжнародних організацій	–	1 438,4	11 660,1	–
Цільові фонди	11 177,3	15 141,5	17 996,3	8 930,500
Разом доходів	3 111 272,2	3 790 497,1	5 651 428,8	7 607 680,874
Офіційні трансферти від органів державного управління	5 440 556,6	7 478 242,8	8 653 018,3	1 848 183,278
Всього доходів	8 551 828,8	11 268 739,9	14 304 447,0	3 803 840,437
Разом видатків	8 511 752,8	10 998 922,4	13 713 347,1	3 794 272,107
Міжбюджетні трансферти	15 021,1	83 190,3	116 920,5	1 848 183,278
Всього видатків	8 526 773,9	11 082 112,6	13 830 267,6	8 380 86,570
Кредитування	10 682,2	15 666,3	16 226,6	9606,578
Профіцит	14 372,7	170 960,9	457 952,8	687 992,993

Джерело: побудовано за даними [4]

Таблиця 4

Видатки на соціальне забезпечення в місцевих бюджетах
Вінницької області, тис. грн, 2014–2017 рр.

Показники	2014	2015	2016	2017
Всього доходів	8 551 828,8	11 268 739,9	14 304 447,0	7 932 399, 9
Всього видатків:	8 526 773,9	11 082 112,6	13 830 267,6	7 922 671, 7
у тому числі видатки на соціальний захист та соцзабезпечення	85255,5	226,9	584071,9	990469,0
частка у загальній сумі видатків, %	0,99	0,002	4,2	12,5

Джерело: побудовано за даними [4]

шує питання й розпочатий процес децентралізації державних фінансів. З урахуванням інфляції та зростанням боргів держави відзначимо, що до основних проблем системи видатків державного бюджету можна віднести такі: проблема оптимізації через недовиконання за всіма статтями видатків; обсяг централізованих капітальних вкладень є недостатнім, а пріоритетними вважаються державні програми у соціальній сфері: розвиток освіти, охорони здоров'я, оборони та соціально-культурної інфраструктури регіонів.

Однією з вагомих причин хронічного бюджетного недофінансування сфери соціального захисту та соціального забезпечення є обтяженість системи соціального захисту населення в Україні значною кількістю пільг та переважно відсутністю адресності під час надання допомоги населенню. Експерти оцінюють загальну вартість пільг, закріплених чинним законодавством України, від 3,8 до 5,8 млрд дол. США на рік [7].

В Україні вдосконалення фінансування системи соціального захисту є важливим елементом державної політики, адже в умовах складної фінансово-економічної та політичної ситуації стрімко знижуються рівень життя громадян, їх зайнятість, доступність суспільних благ. Також сьогодні для України, як і інших європейських країн, характерними є загострення демографічних чинників, збільшення людей пенсійного віку на тлі зниження кількості працездатних осіб. При цьому

в Україні значна частка населення працездатного віку офіційно не працює, що, відповідно, знижує загальну суму внесків до страхових фондів.

Фінансове забезпечення соціального захисту населення України з кожним роком в абсолютному розмірі збільшується, водночас фінансові можливості держави є обмеженими з огляду на необхідність здійснення політики оптимального податкового навантаження на суб'єктів господарювання. Тому вдосконалення фінансового забезпечення системи соціального захисту населення потребує стимулювання державою багатоканального фінансування, активізації спрямування фінансових потоків суб'єктів господарювання у соціальну сферу. Потрібно впровадити програми розвитку ринку праці, підвищення рівня життя населення, забезпечення мінімальної заробітної плати, здійснення заходів соціального забезпечення для тих, хто його потребує.

Держава повинна дотримуватися принципів самозабезпечення економічно активної частини населення, тобто створення умов для того, щоб працююча особа мала змогу заробляти стільки, скільки дозволяють її здібності та ініціатива, забезпечувати себе та свою сім'ю.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Аналіз проекту бюджету за видатками на 2019 рік. Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді

Таблиця 5

Прогноз видатків Вінницького обласного бюджету на 2020–2021 рр.

Код програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів	Код ТПКВКМБ	Код ФКВКБ/КТКВК	Найменування за напрямками	2020 р.	2021 р.
			Видатки	3325695677	3604519322
			із них:		
0613000	3000		Соціальний захист та соціальне забезпечення	8 246 000	10 633 000
0700000			Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації	1 617817 100	1 679874 300
0711000	1000		Освіта	71 783 500	77 046 000
0712000	2000		Охорона здоров'я	1 546 033600	1602828300
0800000			Департамент соціальної та молодіжної політики облдержадміністрації	279 859 855	309 718 641
0813000	3000		Соціальний захист та соціальне забезпечення	279 859 855	309 718 641
0900000			Служба у справах дітей облдержадміністрації	10 649 200	12 779 000
0913000	3000		Соціальний захист та соціальне забезпечення	10 649 200	12 779 000
2517370	7370	0490	Реалізація інших заходів щодо соціально-економічного розвитку територій	2 380 000	2 410 000

Джерело: побудовано за даними [6]

України. URL : <http://feao.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/vydatky-derzhbjudzhetu-2019.pdf>

- Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>
- Державна казначейська служба України. URL : <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>
- Дюк А.А. Формування системи видатків державного бюджету та їх оптимізація. *Ефективна економіка*. 2018. С. 56–63.
- Лисяк Л.В. Фінансове забезпечення соціального захисту населення в Україні: проблеми та перспективи. *Вісник Дніпропетровського університету*. Серія «Економіка». 2017. С. 23–30.
- Про схвалення прогнозу обласного бюджету на 2020–2021 роки : проект. *Вінницька міська рада*. URL : <http://www.vin.gov.ua/oda/normatyvno-pravovi-dokumenty/431-rozporiadzhennia/rozporiadzhennia-2018-rik/14568-rozporiadzhennya-851-vid-07-lystopada-2018-roku> (дата звернення: 02.11.2018).
- Степанова О.В. Фінансування соціального захисту в умовах децентралізації: зарубіжний досвід та національні реалії. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. С. 73–79.

України. – URL : <http://feao.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/vydatky-derzhbjudzhetu-2019.pdf>

- Biudzhetni kodeks Ukrainy: pryiniaty VRU vid 08.07.2010 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon1.rada.gov.ua>
- Derzhavna kaznacheiska sluzhba Ukrainy: ofitsiyni veb-sait [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>
- Diuk A.A. Formuvannia systemy vydatkiv derzhavnoho biudzhetu ta yikh optymizatsiia. *Efektivna ekonomika* / A.A. Diuk. Kyiv, 2018. S. 56–63.
- Lysiak L.V. Finansove zabezpechennia sotsialnoho zakhystu naselennia v Ukraini: problemy ta perspektyvy. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu*. Seria : *Ekonomika*. / L.V. Lysiak. Kharkiv, 2017. S. 23–30.
- Pro skhvalennia prohnozu oblasnoho biudzhetu na 2020–2021 roky. : proekt / Vinnytska miska rada. URL : <http://www.vin.gov.ua/oda/normatyvno-pravovi-dokumenty/431-rozporiadzhennia/rozporiadzhennia-2018-rik/14568-rozporiadzhennya-851-vid-07-lystopada-2018-roku> (data zvernennia: 02.11.2018).
- Stepanova O.V. Finansuvannia sotsialnoho zakhystu v umovakh detsentralizatsii: zarubizhnyi dosvid ta natsionalni realii. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. / O.V. Stepanova. Kyiv, 2016. S. 73–79.

REFERENCES:

- Analiz proektu biudzhetu za vydatkami na 2019 rik. – Ofis z finansovoho ta ekonomichnoho analizu u Verkhovni Radi